

Sociálna poisťovňa nemá na dôchodky

Sociálnej poisťovni naozaj chýbajú peniaze. Vládne výhovorky na druhý pilier však neobstoja.

V máji šéf Sociálnej poisťovne [Dušan Muňko](#) vyhlásil, že bez pomoci štátu vystačia peniaze na dôchodky len do konca septembra. Zastavenie vyplácania dôchodkov by bolo katastrofou. Štát bol preto veľkorysý a zvýšil dotáciu poisťovne o 371 miliónov eur nad rámec pôvodného rozpočtu.

V porovnaní s inými organizáciami, do ktorých vláda nalieva peniaze, je Sociálna poisťovňa rekordér. Aby prežila spoločnosť Cargo Slovakia, dostala od vlády 166 mil. eur, ŽSR získali 69 mil. eur, [Všeobecná zdravotná poisťovňa](#) 65 mil. eur a Lesom SR vláda prisľúbila pôžičku 67 mil. eur.

Schodok je reálny

Prečo potrebuje Sociálna poisťovňa tak veľa peňazí? Vysvetlením vlády je, že za všetko môže druhý dôchodkový pilier. Poisťovňa totiž musí posilať časť zaplatených odvodov na súkromné účty, ktoré spravujú správcovské spoločnosti. Skutočne jej tak vzniká schodok, ktorý už od roku [2006](#) kryje osobitná dotácia z peňazí uložených z privatizácie.

Napríklad v tomto roku Sociálna poisťovňa pošle do druhého piliera 744 mil. eur. Po spomínanom zvýšení dotácie však od štátu dostane spolu 875 mil. eur. Argument o druhom pilieri teda platí, len ak si odmyslíme 131 mil. eur, čo je rozdiel medzi dotáciou a skutočne zaslanými peniazmi do druhého piliera.

Výhovorky neobstoja

Oveľa dramatickejšie zmeny však nastanú v budúcom roku. Sociálna poisťovňa by mala poslať do druhého piliera 776 mil. eur. Štát však do nej plánuje naliať až 1517 mil. eur. A podobne vysoké dotácie by mala dostávať aj v rokoch 2011 a 2012. Tu už žiadne výhovorky na druhý pilier neobstoja. Dušan Muňko mal pravdu. Sociálna poisťovňa naozaj nemá peniaze na dôchodky. A keďže sa peniaze z privatizácie v budúcom roku minú, takmer celá dotácia pôjde priamo zo [štátneho rozpočtu](#). Ak by sa vláda nechcela viac zadlžiť, musela by dať o to menej peňazí na zdravotníctvo, školstvo alebo podporu rodiny. To však vo volebnom roku zrejme nehrozí.

Prečo teda rastie diera v Sociálnej poisťovni tak závratne rýchlo? Odpoveď a tiež návrhy na riešenia by mala dať predovšetkým vláda. Namiesto vecnej argumentácie sú však už štvrtý rok realitou neustále útoky na druhý pilier. Zodpovedná vláda by mala vyčíslieť, do akej miery sa na schodku poisťovne podieľa druhý pilier, kríza, ale aj neudržateľné nastavenie prvého piliera. Mala by tiež priznať, že druhý pilier zvyšuje schodok len dočasne, keďže v budúcnosti naopak odľahčí poisťovňu od vyplácania dôchodkov. A mala by presadzovať skutočné riešenia, aj keď sú často nepopulárne. Medzi nimi by nemalo chýbať naplánovanie dlhodobého predlžovania dôchodkového veku a spomalenie rastu dôchodkov.

Diera bude rásť

A aké sú alternatívy? Riešiť problémy zadlžovaním sa dlhodobo nedá. Ak nič neurobíme, diera v Sociálnej poisťovni bude aj v dôsledku starnutia obyvateľstva pohlcovať čoraz viac peňazí zo štátneho rozpočtu. To sa nevyhnutne prejaví v spomalení hospodárskeho rastu a životnej úrovne, dlhodobo to môže viesť dokonca k ekonomickej katastrofe podobnej štátnemu bankrotu.

Potvrdzujú to aj prepočty Európskej komisie, podľa ktorej, ak nič neurobíme, stúpne len v dôsledku starnutia obyvateľstva náš verejný dlh z dnešných zhruba 40 percent HDP na 116 v roku 2030 a 561 percent v roku 2060. Dôsledky pocíti väčšina z nás.

(Autor je analytikom INEKO)

štvrtok 5. 11. 2009 22:00 | Peter Goliaš

Článok bol uverejnený v tlačennom vydaní SME.